

WB053 Geloof jij alles wat ze zeggen?

Opdracht gemaakt door Moniek van Dijk, Rijnlands Lyceum Sassenheim

Doelgroep: bovenbouw vwo

Opdracht 1: Door iets op een bepaalde manier te benoemen, gaan anderen er zich naar gedragen dan realiseer je een Self-fulfilling prophecy

Leerdoelen:

De leerlingen leren het begrip Self-fulfilling Prophecy. Zij kunnen het principe van Self-fulfilling Prophecy toepassen op situaties uit het nieuws en in de politiek: Wanneer werkt het wel en wanneer niet. Wanneer is er sprake van positieve en wanneer van negatieve Self-fulfilling Prophecy. Hoe kan je een Self-fulfilling Prophecy ontzenuwen.

Inleiding

Ergens in een donkere grot zit een groep Talibaanstrijders. Op het nieuws horen ze plotseling dat hun leider massavernietigingswapens heeft. Vragend kijken ze hun leider aan: Heb jij die dan? De leider kijkt er zelf ook van op. Hij heeft maar 1 wapen en dat is zijn katapult. Dat zal dan wel een massavernietigingswapen zijn. De strijders kijken ernaar en juichen. Yeah... we hebben een massavernietigingswapen en trekken ten strijde. Dat blijkt toch vies tegen te vallen: De leider schiet met zijn katapult op de tank, maar er gebeurt niets wat lijkt op massavernietiging.

Blijkbaar is er toch meer voor nodig om iets te veranderen dan het slechts een naam te geven. We geloven soms graag in de waarheid van wat mensen zeggen. Soms werkt dat zo goed dat het ook uitkomt. Het filmpje geeft een voorbeeld waarin het niet werkt.

Didactische opzet

Maximaal 1 lesuur.

1. De leraar geeft een uitleg van het begrip: Self-fulfilling Prophecy. Wanneer werkt het wel en wanneer niet? Aan welke voorwaarden moet worden voldaan (bijvoorbeeld media-aandacht/grote groepen/ tijdstip van publicatie/ ingaan op onderbuikgevoelens etc.).

Self-fulfilling prophecy: Door iets een bepaalde naam te geven, verandert het. We geven betekenis aan dingen door het te benoemen. Door iets op een bepaalde manier te benoemen, gaan anderen er zich naar gedragen, waardoor het principe van Self-fulfilling Prophecy ontstaat.

2. Vraag aan de leerlingen of zij voorbeelden van een Self-fulfilling Prophecy kunnen noemen.

3. Bespreek vervolgens de vraag: Als een Self-fulfilling Prophecy werkt, wat zou dan nodig zijn om het effect van een Self-fulfilling Prophecy te ontzenuwen? Pas het gegeven antwoord of antwoorden toe op de genoemde voorbeelden. Laat de leerlingen eerst zelf of in tweetallen hierover nadenken.

Voorbeelden positieve SFP.: iemand zeggen dat hij het kan (zodat meer zelfvertrouwen ontstaat); vlak voor Sinterklaastijd: de kredietcrisis neemt af; afslankpillen.

Voorbeelden negatieve SFP: Krantenkoppen die bij misdrijven spreken over etnische afkomst; vmbo-imago.

Opdracht 2: Het analyseren van Self-fulfilling Prophecies uit kranten

Didactische opzet

Twee lesuren

1. Vragen aan de leerlingen:
 - a. De leerlingen gaan in tweetallen op zoek in krantenarchieven naar drie voorbeelden uit het nieuws van een Self-fulfilling Prophecy en beschouwen het filmpje als een voorbeeld van een Self-fulfilling Prophecy.
 - b. Per voorbeeld van een Self-fulfilling Prophecy geven zij (1) relevante achtergrondinformatie, (2) wat was het effect, (3) wie waren erbij betrokken en 4) wat waren de gevolgen.
 - c. Zij leggen uit waarom je kan spreken van een Self-fulfilling Prophecy (zie opdracht 1 aan welke voorwaarden van een Self-fulfilling Prophecy is voldaan)
 - d. Zijn de inzichten over het onderwerp van de Self-fulfilling Prophecy inmiddels veranderd? Waardoor is dat veroorzaakt?

Gebruikte bronnen: Krantenarchieven die via Internet bereikt kunnen worden.

Benodigdheden: computers en printer

2. Het resultaat is een drie-pagina's groot verslag, met op elke pagina 1 een voorbeeld van een voorbeeld van een Self-fulfilling Prophecy met de antwoorden op vraag 2, 3 en 4.
3. In de klassikale nabespreking wordt een aantal voorbeelden door de leerlingen gepresenteerd. Vervolgens wordt kort besproken of de gegeven analyses juist zijn.